

Priscilla Cohn

PROFESSORA EMÉRITA DE FILOSOFIA LA PENN STATE UNIVERSITY (EUA)

«La reina Sofia va ser molt amable, però no em van convidar mai més a parlar sobre els drets dels animals»

Daniel Bonaventura
GIRONA

■ Ha participat aquests dies en el seguit d'actes d'homenatge de la UdG i l'Institut d'Estudis Catalans a qui va ser el seu company sentimental, el pensador català Josep Ferrater i Mora (1912 - 1991), que dona nom a la Càtedra de Pensament Contemporani de la UdG. La professora Priscilla Cohn, de 79 anys d'edat i amb residència als EUA, és una defensora radical dels drets dels animals i, a l'entrevista, recorda el curs que sobre aquest tema va impartir a la Universitat Autònoma de Madrid a principis de la dècada de 1990 amb una alumna molt especial: ni més ni menys que la reina d'Espanya.

■ Quina impressió té d'aquest homenatge a Ferrater Mora en el centenari del seu naixement?

■ Em sembla fantàstic. Ell volia que la gent el recordés llegint els seus llibres, i en aquests actes s'han escoltat lectures dels seus textos i s'ha vist un tast de les pel·lícules. No era un home interessat en els honors a la seva figura, sinó en la difusió de la seva obra, i això és el que em va encantar i això és el que faig.

■ Què li sembla la gestió que la UdG fa de la biblioteca i el llegat documental de qui està considerat com el primer filòsof català del segle XX?

■ Estic agradablement sorpresa de la bona gestió que se'n fa, especialment de la seva correspondència. Tinc més coses per donar. Tinc fotografies i més pel·lícules. Els films els donaré aquest mateix any o a l'inici de l'any vinent. Les fotos més endavant perquè n'hi ha moltes i cal documentar-les.

■ Això converteix la UdG en un important centre documental

òbviament sobre Ferrater Mora però a més de la història del pensament al segle XX.

■ Espero que així sigui. Ferrater Mora també hauria estat encantat que el seu centre documental no és limitat a la filosofia, sinó que també abraçés les pel·lícules i les fotografies. Els llibres de Ferrater Mora estan estretament relacionats amb les seves pel·lícules.

■ Aquest dissabte participa a Girona en un acte sobre els drets dels animals organitzat pel Partit Animalista Contra el Maltractament Animal (PACMA). Quin és el seu missatge?

■ Jo no parlaré d'abusos, sinó de la meua relació amb els animals i de la manera harmònica de viure amb les mascotes.

■ Quan s'origina el seu interès protector envers els animals?

■ Quan vaig conèixer Ferrater Mora, a la dècada del 1950, li vaig preguntar si anava a les curses de braus, i va respondre negativament, per sort, perquè en cas contrari potser no hi hauria hagut idil·li (riu).

■ Té animals a casa, mascotes?

■ Quan ens vam conèixer, ell no tenia animals, però jo en tenia moltíssims. Tenia gossos, gats, una cabra, conills porquins i altres animals rescatats de les granges que volien convertir les seves pells en abrics.

■ Quan es van conèixer, vostè ja treballava en el pensament sobre la defensa dels animals?

■ Sí. La sensibilitat envers els animals es va desenvolupar després de la Segona Guerra Mundial. La gent ignorava els abusos que es cometien en les granges intensives. El meu Estat, Pensilvània, és terra de cacera i jo vaig treballar per divulgar la nova sensibilitat. Quan vaig conèixer Ferrater Mora, jo buscava bibliografia sobre el tema i ell em va recomanar un llibre de Peter Singer que em va marcar. Vaig fer-me vegetariana. Quan te-

Priscilla Cohn, a la biblioteca Ferrater Mora de la UdG.

nia convidats a casa cuinava carn però jo no en menjava. Aleshores, Josep Ferrater va decidir que plegariem de menjar carn a casa, tot i que ell en menjava a vegades fora de casa. Ell no va ser un vegetariane estricte. Jo agraeixo la seva ajuda perquè aleshores el tema era encara molt precoç.

■ Quina ha estat la seva aportació acadèmica a la defensa dels animals?

■ Amb Ferrater vam fer el llibre *Ètica aplicada*. Vam escriure un capítol cadascun. Un dels meus capítols abordava la qüestió. Després vaig impartir un curs a la Universitat Autònoma de Madrid. Era a principis dels anys noranta i una de les meves alumnes era la reina

Sofia d'Espanya.

■ Quin record conserva de l'alumna Sofia?

■ Vam bromejar que quan deixés de ser reina sempre es podria dede casa. Ell no va ser un vegetariane estricte. Jo agraeixo la seva ajuda perquè aleshores el tema era encara molt precoç.

■ La posició de la Reina sobre aquest tema no ha trobat sempre el suport familiar.

■ En aquest punt hi ha un desacord amb el rei Joan Carles. Ell va a les places de toros i ella no.

■ Després d'allò la Reina ha hagut de suportar caceres majors, entre altres una d'elefants.

■ Sí (riu). N'he tingut notícia a través dels diaris. Ella va ser sempre molt amable amb mi, però després d'allò no em van convidar mai

més a fer el curs a la Universitat Autònoma de Madrid. Jo crec que es va considerar que hi havia una publicitat excessiva sobre el tema antitaurí, contra les curses de braus, i això no interessava a la Universitat, ni al Govern ni a ningú. Quan la premsa va publicar que la reina anava a classes, mai es deia que era sobre els drets dels animals. Sigui com sigui, no els va interessar que jo continués parlant d'animals.

■ Els animals tenen sentiments?

■ Per descomptat! Cada dia hi ha més evidència científica que els animals tenen sentiments i intel·ligència.

■ Quan tenim dret a sacrificar un animal? El criteri seria quan hem de satisfer una necessitat bàsica, com ara el menjar?

■ Nosaltres també som animals. Crec que no tenim cap dret a matar els animals, ni per menjar. La filosofia de Ferrater conté la base perfecta per als drets dels animals. Va escriure tres articles con-

«Tinc pel·lícules i fotos de Ferrater Mora per donar a

la UdG i començaré a fer-ho

aquest mateix any o el vinent»

«Estic d'adorn amb

l'independentisme català i

estic convençuda que el meu

company també hi estaria»

tra els toros i contra les festes dels pobles que maltracten animals.

■ Sembla clar que vostè dona suport a l'abolició dels toros que s'ha fet a Catalunya.

■ Evidentment. Jo vaig estar implicada en el debat. Vaig firmar una carta conjuntament amb altres persones. N'estic molt orgullosa.

■ Hi ha una tradició a Portugal, els «forcados», que no maten l'animal, simplement l'amorren a terra. És la força de l'home contra la força de l'animal.

■ Però això tampoc ho admeto. Als animals se'ls ha de deixar tranquils. No estic d'acord ni amb les curses de cavalls.

■ Hi ha oberta alguna línia acadèmica de pensament sobre els drets dels animals?

■ Als Estats Units n'hi ha moltes. Harvard, per exemple. Als EUA hi ha un fort moviment en defensa dels drets dels animals, però no és gaire efectiu. El popular periodista televisiu Bob Barker va donar milions de dòllars en favor de la causa dels animals, amb objectiu com ara la protecció de les balenes. Ara mateix jo treballa amb escoles de dret i amb advocats per incloure els drets dels animals en els estudis de Dret.

■ Ha vist l'actual moviment sobiranista de Catalunya?

■ Hi estic plenament d'acord. Hi ha coses que clamen al cel. Per venir de Filadèlfia he de passar per Madrid. No tinc vol directe a Barcelona i això no pot ser. Estic totalment d'acord amb el moviment independentista i el meu company estic convençuda que també hi hauria estat d'acord.